



Finantsinspeksioon

Justiitsministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN
info@just.ee
KarlJoonas.Kendla@just.ee

Teie 08.04.2024 nr 10-4/3388-1
Meie 02.05.2024 nr 5-8/2092-2

Finantsteenuste kaugturstuse direktiiv

Justiitsministeerium teavitas 08.04.2024 Finantsinspeksiooni (edaspidi ka FI), et on alustanud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi (EL) 2023/2673 (edaspidi *finantsteenuste kaugturstuse direktiiv*) ülevõtmise riigisisesse õigusesse ning palus avaldada arvamust nimetatud direktiivi ülevõtmise valikute kohta. Edastame FI seisukohad nimetatud küsimustes.

1) Kohaldamisala

Küsimus: Kas peate finantsteenuste kaugturstuse direktiivis sätestatud nõuete kohaldamist vajalikuks selliste lepingute suhtes, mis direktiivi kohaldamisalasse ei kuulu (s.o muul viisil kui sidevahendi abil sõlmitud finantsteenuste lepingud)?

Vastus: FI ei näe hetkel vajadust reguleerida finantsteenuste kaugturstuse direktiivi kohaldamisalasse mittekuuluvaid lepinguid, mida ei sõlmita sidevahendi abil. Suur osa finantsteenuse lepingutest sõlmitakse kas sidevahendi abil või ettevõtte äriruumides ning võlaõigusseaduses (edaspidi VÕS) on sätestatud regulatsioon väljaspool äriruume sõlmitavate lepingute kohta (alates paragrahvist 46).

2) Lepingueelse teabe keelenõuded

Küsimus: Kas peate tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepingute lepingueelse teabe suhtes kohalduvaid keelenõudeid vajalikuks?

Vastus: VÕS-i kohaselt peab lepingueelne teave olema tarbijale esitatud lihtsal viisil ja arusaadavas keeles ning kui teave esitatakse püsival andmekandjal, peab see olema esitatud loetavalt. Kehtib samalaadne nõue arusaadavuse kohta nagu on kehtestatud tüüptingimuste selguse osas. Kehtestatud on mh kohustus lepingueelse teabe hulgas teavitada, millises keeles lepingutingimused ja teave esitatakse ning millises keeles kohustub finantsteenuse osutaja tarbijale edastama teavet sidevahendi abil sõlmitud lepingu kehtivusaja jooksul. Sellest tulenevalt ei pea FI täiendavate keelenõuete kehtestamist vajalikuks.

3) Rangemad nõuded lepingueelsele teabele

Küsimus: Direktiivi 2011/83/EL lisatav uus artikkel 16a kehtestab teavitamisnõuded tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepingute korral. Artikkel 16a(9) jätab aga liikmesriikidele võimaluse säilitada või kehtestada kooskõlas EL-i õigusega rangemaid nõudeid lepingueelse teabe kohta kui need, millele on artiklis 16a osutatud.

Kas peate rangemaid nõudeid lepinguelsele teabele vajalikuks? Kui jah, siis palun täpsustage, millised need rangemad nõuded võiks olla.

Vastus: Käesoleval hetkel ei pea FI vajalikuks rangemate nõuete kehtestamist.

4) Taganemisõiguse erandid

Finantsteenuste kaugturstuse direktiivi artikli 1 lõikega 4 lisatakse direktiivi 2011/83/EL uus artikkel 16b, mis reguleerib tarbija finantsteenuse kauglepingust taganemisõigust. Samas näeb artikli 16b lõige 7 ette, et liikmesriigid võivad seoses taganemisõiguse või järelemõtlemisajaga otsustada kohaldada erandeid.

Küsimus a: Kas peate finantsteenuste kaugturstuse direktiivi artikli 16b asemel vajalikuks kohaldada direktiivi 2014/17/EL artikli 14 lõiget 6 direktiivis 2014/17/EL artikli 3 lõikes 2 loetletud lepingute suhtes?

Küsimus b: Kas peate finantsteenuste kaugturstuse direktiivi artikli 16b asemel vajalikuks kohaldada direktiivi 2023/2225/EL artikleid 26 ja 27 direktiivis 2023/2225/EL artikli 2 lõikes 2 loetletud lepingute suhtes?

Vastus: FI ei pea käesoleval hetkel vajalikuks muuta VÕS-is tarbijakrediidilepingu taganemisõiguse regulatsiooni.

5) Enne lepingust taganemist osutatud teenuse eest tasumine

Küsimus: Artikli 16c lõike 2 kohaselt võivad liikmesriigid ette näha, et tarbijalt ei saa nõuda ühegi summa tasumist kindlustuslepingust taganemise eest. Kas peate vajalikuks näha erandina ette, et tarbijalt ei saa nõuda mitte ühegi summa tasumist olukorras, kus tarbija on taganenud kindlustuslepingust?

Vastus: Finantsteenuste kaugturstuse direktiivi artikli 16c lõikes 2 erandi rakendamine, mille kohaselt *liikmesriigid võivad ette näha, et tarbijalt ei saa nõuda ühegi summa tasumist kindlustuslepingust taganemise eest*, võib panna kindlustusvõtjad olukorda, kus kindlustusandjad ei paku taganemise regulatsioonile alluvatele teenustele kindlustuskaitse algust varem, kui 14 päeva pärast lepingu sõlmimist.

Võimalikud mõjud oleksid nt järgmised:

- Tarbijal ei ole võimalik vähem, kui 14 päeva enne reisi algust osta kuust pikema kestusega reisikindlustuslepingut (arvestades et artikli 16b lõike 2 punkti b kohaselt ei kohaldata taganemisõigust reisi- ja pagasikindlustuslepingute või samalaadsete lühiajaliste kindlustuslepingute, mille kestus on alla ühe kuu, suhtes);
- Tarbijad kasutavad vara/sõidukeid taganemisperioodi ajal, mil kindlustuskaitse ei kehti ja kahjujuhtumi korral kannavad ise kahju;
- Kindlustamiskohustusega liisingvara ei anta tarbija kasutusse enne 14 päeva möödumist kindlustuslepingu sõlmimisest.

Kui kindlustusandjad peaks võtma riski ja andma kindlustuskaitse taganemisperioodi ajaks, võib erandi rakendamine ahvatleda kindlustusvõtjat kindlustuspettusele. Nt enne reisi ostetakse kuust pikem reisikindlustus, millest taganetakse peale reisi käimist, kui reisi kindlustusjuhtumit ei toimunud.

Lisaks tuleb arvestada ka asjaolu, et tehniliselt on riski hind kindlustusperioodi alguses kindlustusvõtja jaoks kallim, kui perioodi lõpus. Finantsteenuste kaugturstuse direktiiv aga kohustab proportsionaalseks tagasimakseks. Artikli 16c lõike 1 punkti a kohaselt, kui tarbija kasutab artikli 16b kohast taganemisõigust, nõutakse temalt tasumist üksnes nende teenuste eest, mida kaupleja on kauglepingu kohaselt tegelikult osutanud. Tarbija tasub nende teenuste eest põhjendamatut viivitust. Tasutav summa ei ole suurem kui summa, mis on proportsionaalne juba osutatud teenuse osaga võrreldes kauglepingu kogumahuga.

Eeltoodut arvesse võttes, ei poolda FI finantsteenuste kaugturstuse direktiivi artikli 16c lõike 2 erandi rakendamist Eesti õiguses.

6) Piisavate selgituste andmine

Küsimus: Finantsteenuste kaugturstuse direktiivi artikli 1 lõikega 4 lisatakse direktiivi 2011/83/EL uus artikkel 16d, mis reguleerib piisavate selgituste andmist. Samas sätestab artikli 16d lõike 2, et liikmesriigid võivad täpsustada artikli 16d lõikes 1 osutatud selgituste andmise viisi ja ulatust, kusjuures liikmesriigid võivad kohandada selgituste andmise viisi ja ulatust vastavalt finantsteenuse pakkumise asjaoludele, isikule, kellele seda pakutakse, ja pakutava finantsteenuse laadile. Kas peate artikli 16d lõikes 1 osutatud selgituste andmise viisi ja ulatuse sellist täpsustamist vajalikuks?

Vastus: FI ei pea finantsteenuste kaugturstuse direktiivi artikli 16d lõikes 1 osutatud selgituste andmise viisi ja ulatuse täpsustamist vajalikuks.

7) Täiendav kaitse internetipõhiste kasutajaliideste puhul

Küsimus: Finantsteenuste kaugturstuse direktiivi artikli 1 lõikega 4 lisatakse direktiivi 2011/83/EL uus artikkel 16e, millega kehtestatakse täiendav tarbijate kaitse internetipõhiste kasutajaliideste puhul. Samas sätestab artikli 16e lõike 2, et liikmesriigid võivad kehtestada või säilitada rangemaid nõudeid seoses artikli 16e lõikes 1 sätestatud kauplejatele esitatavate nõuetega, kui need nõuded on kooskõlas EL-i õigusega. Kas peate selliseid rangemaid nõudeid vajalikuks?

Vastus: FI ei pea EL nõuetest rangemate nõuete kehtestamist vajalikuks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Siim Tammer
juhatuse liige

Kristina Zorin 668 0581
kristina.zorin@fi.ee